

ANUARI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

Pere Comellas Casanova
perecomellas@ub.edu

*Professor del Departament de Llengües i Literatures Modernes i d'Estudis Anglesos
Universitat de Barcelona*

**LA TRADUCCIÓ
A CATALUNYA (2018-2019)**

**LA TRADUCCIÓN
EN CATALUÑA (2018-2019)**

**TRANSLATION
IN CATALONIA (2018-2019)**

RESUM | RESUMEN | ABSTRACT

A Catalunya la traducció ha seguit tenint un paper molt rellevant en el món editorial durant els anys 2018 i 2019. La importància d'aquesta activitat s'evidencia en relació amb el total de llibres traduïts publicats, que continua sent molt més alt a Catalunya que a la mitjana de l'Estat espanyol. L'anglès segueix sent la llengua font més important, tot i que en alguns gèneres determinats apareguin altres llengües destacades, com ara el japonès (manga). Durant el període analitzat es destaca la importància d'algunes traduccions del rus, el xinès, el japonès, el grec clàssic, el polonès, el turc o el francès. Els premis a la traducció segueixen centrats en la traducció literària, classificats per llengües font i gèneres, i atorgats per institucions, d'entre les quals destaquen les universitats públiques. Hi segueix havent una important activitat de recerca sobre la traducció, que es manifesta en publicacions especialitzades, reunions científiques i tesis doctorals.

En Cataluña la traducción ha seguido teniendo un papel muy relevante en el mundo editorial durante los años 2018 y 2019. La importancia de esta actividad se evidencia en relación con el total de libros traducidos publicados que sigue siendo mucho más alto en Cataluña que en la media del Estado español. El inglés sigue siendo la lengua fuente más importante, aunque en algunos géneros determinados aparezcan otras lenguas destacadas, como el manga japonés. Durante el período analizado se destaca la importancia de algunas traducciones del ruso, el chino, el japonés, el griego clásico, el polaco, el turco o el francés. Los premios a la traducción siguen siendo centrados en la traducción literaria, clasificados por lenguas fuente y géneros, y otorgados por instituciones, de entre las que destacan las universidades públicas. Sigue existiendo una importante actividad de investigación sobre la traducción, que se manifiesta en publicaciones especializadas, reuniones científicas y tesis doctorales.

In Catalonia, translation has continued to play a key role in the publishing world in 2018 and 2019. Its importance is reflected by the total number of translated books published, which is still much higher in Catalonia than in the rest of Spain. English continues to be the most important source language, although other prominent languages appear in certain genres (for example, Japanese manga). During the period analysed, the volume of translations from Russian, Chinese, Japanese, classical Greek, Polish, Turkish and French stands out. Translation awards remain focused on literary translation, classified by source languages and genres, and awarded by institutions such as public universities. Research into translation continues to thrive, as demonstrated by the presence of specialist publications, scientific meetings, and doctoral theses.

PARAULES CLAU:

Traducció, Traducció literària, Literatura traduïda, Traductors

PALABRAS CLAVE:

Traducción, Traducción literaria, Literatura traducida, Traductores

KEYWORDS:

Translation, Literary translation, Translated literature, Translators

REBUT

16/01/2021

ACCEPTAT

26/01/2021

1 PRESENTACIÓ

El percentatge de llibres traduïts en relació amb el total de llibres publicats continua sent molt més alt a Catalunya que a la mitjana de l'Estat espanyol, com es pot veure en la taula 1. De fet, hi ha grans diferències pel que fa al percentatge de traducció segons la comunitat autònoma. La segona després de Catalunya és el País Basc (26,3 % el 2017, 25,6 % el 2018 i 19,9 % el 2019). En termes absoluts, el nombre de traduccions produïdes a Catalunya també destaca, molt per sobre del segon productor, la Comunitat de Madrid (prop de 12.300 entre 2017 i 2019, davant d'unes 26.000 a Catalunya). Especialment rellevants pel que fa a volum són les 11.500 traduccions publicades a Catalunya només l'any 2017.

	2017	2018	2019
Total a l'Estat espanyol	21,1 %	17,0 %	14,7 %
Catalunya	37,5 %	38,8 %	28,7 %

Taula 1. Percentatge de traduccions sobre el total editat. Font: Ministerio de Cultura y Deporte (2019: 321; 2020: 327).

El percentatge de llibres traduïts en relació amb el total de llibres publicats continua sent molt més alt a Catalunya que a la mitjana de l'Estat espanyol

2 LA TRADUCCIÓ: DADES GENERALS

2.1 Llengües d'origen

La base de dades de l'ISBN aporta les dades reflectides en la taula 2 pel que fa a la traducció publicada a Catalunya, en qualsevol format, entre el 2017 i el 2019.

El nombre de traduccions produïdes a Catalunya també destaca, molt per sobre del segon productor, la Comunitat de Madrid

Llengua original	Traduccions el 2017				Traduccions el 2018				Traduccions el 2019			
	Total	% del total	Cat.	%	Total	% del total	Cat.	%	Total	% del total	Cat.	%
			Cast.	%			Cast.	%			Cast.	%
			Altres	%			Altres	%			Altres	%
Anglès	4.109	54,19	642	15,62	3.617	53,18	502	13,88	3.704	52,83	506	13,66
			3.463	84,28			3.110	85,98			3.197	86,31
			4	0,14			5	0,16			1	0,03
Francès	955	12,60	209	21,88	892	13,12	217	24,33	738	10,53	185	25,07
			743	77,80			677	75,90			543	73,58
			3	0,31			0	0			10	1,28
Italià	463	6,11	159	34,34	390	5,73	119	30,51	428	6,10	132	30,84
			300	64,79			272	69,74			293	68,46
			4	0,87			0	0			3	0,70
Japonès	824	10,87	21	2,55	823	12,10	55	6,68	856	12,21	39	4,56
			800	97,09			765	92,95			816	95,33
			3	0,36			3	0,36			1	0,12
Castellà	398	5,25	321	80,65	298	4,38	238	79,87	465	6,63	353	75,91
			77	19,35			60	20,13			112	24,09
Català	250	3,30			222	3,26			215	3,07		
			193	22,80			188	84,68			175	81,40
			57	77,20			34	15,32			40	18,60
Alemany	240	3,17	60	25,00	274	4,03	70	25,55	247	3,52	56	22,67
			178	74,17			203	74,09			191	77,33
			2	0,83			1	0,36			0	0
Portuguès	52	0,69	8	15,38	53	0,78	15	28,30	50	0,71	11	22,00
			37	71,15			37	69,81			39	78,00
			7	1,35			1	1,89			0	0
Noruec	41	0,54	15	36,59	32	0,47	15	46,88	43	0,61	11	25,58
			24	58,54			17	53,13			32	74,42
			2	0,49			0	0			0	0
Suec	35	0,46	8	22,86	34	0,50	8	23,53	49	0,70	17	34,69
			27	77,14			26	76,47			32	65,31
			0	0			0	0			0	0
Rus	37	0,49	2	5,41	28	0,41	5	17,86	37	0,53	11	27,03
			35	94,59			23	82,14			27	72,97
			0	0			0	0			0	0

Neerlandès	37	0,49	12	32,43	16	0,24	5	31,25	37	0,53	8	21,62
			24	64,86			11	68,75			29	78,38
			1	2,70			0	0			0	0
Llatí	13	0,17	11	84,62	15	0,22	13	86,67	5	0,07	4	80,00
			2	15,38			2	13,33			1	20,00
			0	0			0	0			0	0
Danès	6	0,08	1	16,67	11	0,16	2	18,18	12	0,17	1	8,33
			5	83,33			9	81,82			11	91,67
			0	0			0	0			0	0
Polonès	16	0,21	3	18,75	10	0,15	2	20,00	14	0,20	4	28,57
			13	81,25			8	80,00			9	64,29
			0	0			0	0			1	7,14
Turc	11	0,15	4	36,36	9	0,13	2	22,22	0	0	0	0
			7	63,64			7	77,78			0	0
			0	0			0	0			0	0
Altres llengües ¹	95	1,25	32	33,68	77	1,13	25	32,47	111	1,58	38	34,23
			60	63,16			52	67,53			66	59,46
			3	3,16			0	0			7	6,31

Taula 2. Traduccions per llengua d'origen publicades a Catalunya, segons l'ISBN.

La gran presència de l'anglès com a llengua d'origen es manté des de fa molts anys: més de la meitat de les traduccions publicades ho són d'aquesta llengua. L'hegemonia d'un grupat molt petit de llengües és indiscutible. Si a l'anglès hi afegim el francès, l'italià, l'alemany i el japonès, la porció que acaparen passa del 85 %. És destacable el cas del japonès, que agafa aquesta proporció gràcies al manga publicat en castellà. Com es pot veure en la taula 2, el percentatge de traduccions del japonès al català és molt petit, entre un 2,5 i un 6,7 % de l'edició provinent d'aquesta llengua, i entre un 1,4 i un 4,2 % de les traduccions al català en general.

També cal destacar el gran nombre de traduccions entre el català i el castellà. En els tres anys considerats s'han publicat 962 traduccions del castellà al català i 556 del català al castellà. Per tant, un major flux cap al català, malgrat que suposadament qualsevol persona que pot llegir en català també té competència lectora en castellà. Molts d'aquests casos són llibres infantils. De les 353 traduccions del castellà al català que consten a l'ISBN de l'any 2019, dues-centes setze (el 61 %) tenen una matèria qualificada com a infantil-juvenil. D'aquests, vint-i-sis corresponen a llibres de text. Pel que fa a traduccions per a adults, hi destaquen alguns casos de ficció d'autors catalans que escriuen en castellà però publiquen simultàniament les versions catalanes, com ara Albert Espinosa o Víctor Amela. En algun cas es pot tractar de traduccions indirectes d'altres llengües. Pel que fa a la traducció del català

La gran presència de l'anglès com a llengua d'origen es manté des de fa molts anys: més de la meitat de les traduccions publicades ho són d'aquesta llengua

ANUARI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

¹ La majoria d'aquestes «altres llengües» són traduccions del grec clàssic.

al castellà, tenen matèria infantil i juvenil el 36 %. Per a adults, un 16 % són obres de ficció (Pedrolo, Cabré, Torrent, El Hachmi, etc.).

2.2 Gèneres

La distribució per gèneres de la producció editorial traduïda no està especificada en les fonts estadístiques a l'abast. A partir de les dades de l'ISBN hem fet una classificació de les traduccions al català dels anys 2018 i 2019, reflectida en la taula 3. La classificació per matèries de l'ISBN és complexa i admet diverses entrades per títol, de manera que no sempre és fàcil de manejar. La taula 3 n'és una aproximació, doncs.

Gènere	Percentatge del total	Percentatge sobre adults
Infantil i juvenil (tots els gèneres)	53,44 %	
Llibres	1,01 %	
Ficció	23,42 %	51,42 %
No ficció	16,53 %	36,30 %
Teatre	0,66 %	1,46 %
Poesia	1,43 %	3,15 %
Textos clàssics	0,77 %	1,69 %
Novel·la gràfica	2,73 % (84,6% manga)	5,99 %

Taula 3. Traduccions al català publicades a Catalunya entre 2018 i 2019 per gèneres. Font: ISBN.

Ja hem comentat la gran proporció de manga en les traduccions del japonès al castellà. En català, tot i que en termes absoluts és molt menor, el manga també domina clarament la novel·la gràfica i situa per si sol el japonès entre les llengües font més freqüents. Tanmateix, pràcticament tot el manga publicat en català en aquests anys correspon a la col·lecció *Bola de Drac*. Pel que fa als llibres no infantils, el gènere més habitual de les traduccions és la ficció. En la no ficció s'hi inclouen materials molt diversos, de l'autoajuda a la biografia, de la divulgació científica a la cuina. Gairebé residual és la traducció de poesia i, sobretot, de textos teatrals. En termes absoluts, les traduccions de clàssics (és una etiqueta del sistema de matèries de l'ISBN) no són gaire quantitat, però es mantenen, en una mostra de la persistència i de la vitalitat d'uns textos mil·lenaris, constantment reeditats i retraduïts.

Destaca la gran proporció de manga en les traduccions del japonès al castellà

Gairebé residual és la traducció de poesia i, sobretot, de textos teatrals

3 ELS TRADUCTORS

3.1. Unes quantes traduccions molt rellevants

Tot i l'hegemonia de poques llengües d'origen, a poc a poc les fonts de la traducció es van diversificant, si més no en la literatura (el camp del coneixement, en canvi, ja tradicionalment molt uniforme pel que fa a llengües de producció, experimenta una concentració creixent). Així, algunes de les tradicions literàries més desconegudes del món van aconseguir traduccions directes. Evidentment, el volum demolingüístic del castellà afavoreix l'existència d'especialistes en un gran nombre de llengües i cultures. El català, però, tot i tenir unes dimensions molt més modestes, també disposa d'un ventall considerable de traductors excel·lents de llengües quantitativament poc presents en el paisatge editorial.² La literatura russa, per exemple, gaudeix avui d'una pedrera de joves molt rellevant. Val la pena destacar, entre aquests anys de 2017 a 2019, la feina de Miquel Cabal o de Marta Nin, entre d'altres. Però qui es mereix una menció molt especial és Arnau Barios per la seva traducció del poema *Eugeni Oneguín*, de Puixkin, una de les poques existents en qualsevol llengua en sonets puixkinians.

Encara menys traduïda que la russa és la literatura xinesa, però a poc a poc també en van apareixent traduccions, com les de Mireia Vargas o Carla Benet en els anys que ens ocupen. Quant a la japonesa, a banda d'alguns fenòmens recents com el de Murakami i deixant de banda el manga, cal destacar per a aquest període les traduccions de Jordi Mas i d'Albert Nolla, així com la feina editorial dels darrers anys de Ko Tazawa des de la col·lecció del segell Lapslàtzuli. Els clàssics grecs també es continuen traduint, i l'any 2019 ha vist una nova traducció de la *Ilíada* de Pau Sabaté (que, per cert, apareix a l'ISBN com a traduïda d'«altres llengües», com molts altres clàssics grecs), a més de la reedició de la recentment traspasada editora i traductora Montserrat Ros. Quant al polonès, sobresurten les traduccions de Xavier Farré, traductor, entre d'altres, de la premi Nobel de literatura 2018 Olga Tokarczuk. Del turc cal destacar la traducció d'*Istanbul Istanbul* en un treball a quatre mans de Dogan Pelin i Miquel Saumell, que és un exemple de col·laboració entre nadius de les llengües respectives que podria funcionar per a moltes altres parelles però que ha estat fins ara poc explorada. Finalment (en una llista que podria ser força més llarga), val la pena subratllar un dels poquíssims escriptors en llengua asturiana que ens arriba, Xuan Bello, de qui Jordi Llavina ha publicat la traducció d'*Incerta història de la veritat* l'any 2019.

Naturalment, en la traducció de literatures ja molt presents i consolidades també han aparegut en aquests anys traduccions molt ressenyables. Destacar-ne alguna és sens dubte injust, perquè són moltes (i si més no poques es veuen recompensades amb algun premi dels recollits en l'apartat següent). Tanmateix, potser val la pena esmentar el cas de Proust: la *Recherche* gaudeix de dos projectes paral·lels de traducció, l'un a càrrec de Josep Maria Pinto i l'altre de Valèria Gaillard, que entre 2017 i 2019 han

² Aquí només es destaca l'edició feta a Catalunya, però el mateix es podria dir d'altres territoris de l'àmbit lingüístic.

Tot i l'hegemonia de poques llengües d'origen, a poc a poc les fonts de la traducció es van diversificant, si més no en la literatura

Tot i tenir unes dimensions molt més modestes, el català també disposa d'un ventall considerable de traductors excel·lents de llengües quantitativament poc presents en el paisatge editorial

ANUARI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

publicat tres volums cadascun. També del francès, Adrià Pujol Cruells es va atrevir a traduir la famosa novel·la de Georges Pérec *La disparition*, que no conté ni una sola *e*, i que el traductor ha reescrit (el verb escau sempre a una traducció, però en aquest cas amb més justícia que mai) sense la lletra *a* i amb el títol de *L'eclipsi*, publicada el 2017.

3.2. Premis

Els principals premis de traducció atorgats a Catalunya els anys 2017 i 2018 han estat els següents:

- Premi Ángel Crespo de traducció: atorgat per l'ACEC, juntament amb CEDRO i el Gremi d'Editors de Catalunya cada any des de 1998. El guardó reconeix les traduccions publicades en castellà a Catalunya. L'any 2018 el va guanyar Juan de Sola per la traducció del francès de *Correspondencia 1914-1922* de Marcel Proust i Jacques Rivière. L'any 2019, José María Micó per la traducció de l'italià de *Comedia*, de Dante Alighieri.
- Premi Ciutat de Barcelona de traducció al català: en el marc dels Premis Ciutat de Barcelona, distingeix una obra literària publicada a l'àrea metropolitana i traduïda de qualsevol llengua. L'any 2018 el va guanyar Anna Soler Horta per la traducció de l'alemany d'*Austerlitz*, de W. G. Sebald. L'any 2019 el premi va ser per a Arnau Barios per la traducció de l'obra *Eugeni Oneguín*, d'Aleksandr Puixkin.
- Premi PEN Català de traducció literària (antic premi Mots Passants): distingeix la millor traducció literària al català publicada durant l'any. Es nomenen quatre finalistes (l'any 2018 excepcionalment cinc) que participen en una taula rodona, després de la qual es nomena el guanyador. L'any 2017 el premi va ser per a Xènia Dyakonova per la traducció del rus d'*A banda i banda del petó* de Vera Pavlova. En van quedar finalistes Anna Montero, Adrià Pujol Cruells i Pau Sabaté. L'any 2018 va guanyar Pere Comellas per la traducció del portuguès de *Teoria general de l'oblit* de José Eduardo Agualusa. Els finalistes eren Marta Pera, Carles Llorach, Elena Rodríguez i Miquel Cabal. El 2019 els finalistes van ser Anna Casassas, Joan Frederic Calabuig i Xavier Farré, i el guanyador, Joan Ferrerons per la traducció d'*El castell* de Kafka.
- Premi Jordi Domènech de traducció de poesia: distingeix la traducció inèdita al català d'un llibre de poemes en qualsevol llengua. La dotació és de 6.000 € i la publicació. L'organitza Cafè Central i Eumo Editorial. L'any 2017 el va guanyar Jordi Mas i López per *Tres veus lligades a Minase*, de Sôgi, Shôhaku i Sôcho; el 2018, Joanna Bielak amb *Instant*, de Wislawa Szymborska, i el 2019 Núria Busquet, amb *El Colós*, de Sylvia Plath.

Els principals premis de traducció atorgats a Catalunya: Premi Ángel Crespo de traducció, Premi Ciutat de Barcelona de traducció al català...

Premi PEN Català de traducció literària, Premi Jordi Domènech de traducció de poesia...

ANUARI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

- Premi Vidal Alcover de traducció: en el marc dels Premis Literaris Ciutat de Tarragona. En aquest cas es tracta d'un premi a un projecte de traducció, i el guanyador té un any per dur-lo a terme. Per a l'any 2017-2018 es va atorgar a Lúcia Álvarez Grifoll per tal de dur a terme la traducció de l'alemany de *Història dels abderitans*, de Christoph Martin Wieland. El corresponent a 2018-2019 va ser per a Eloi Creus per la traducció del grec clàssic de *Les comèdies alades: Els núvols, La pau i Els ocells*, d'Aristòfanes.
- Premi Crítica Serra d'Or: entre els premis anuals atorgats per la revista *Serra d'Or* n'hi ha també un per a una traducció. L'any 2018 va correspondre a Adrià Pujol Cruells per la traducció del francès de *L'eclipsi* de Georges Pérec. L'any 2019 el va guanyar Esther Tallada per la traducció de l'anglès de *Llum d'agost* de William Faulkner.
- Premi Giovanni Pontiero de traducció del portuguès: atorgat per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i l'Institut Camões a una obra literària publicada els dos anys anteriors (els anys parells es premia una traducció al castellà i els senars al català). L'any 2018 el va guanyar Rosa Martínez-Alfaro per la traducció de *La vida invisible de Eurídice Gusmão* de Martha Batalha. L'any 2019 va ser per a Gabriel de la S. T. Sampol i la traducció d'una antologia de *Peregrinació* de Fernão Mendes Pinto, una de les obres més importants del Renaixement portuguès.
- Premi de traducció del xinès Marcela de Juan: atorgat també per la Facultat de Traducció de la UAB en col·laboració amb el grup de recerca en xinès TXICC i la Fundació Institut Confuci de Barcelona. S'atorga cada dos anys, alternativament a una traducció al català i al castellà. L'any 2019 s'atorgava per segona vegada i el va guanyar Carla Benet per la traducció al català de la novel·la *L'amor que fa caure ciutats*, una de les obres més representatives de l'autora xinesa Eileen Chang.
- Premi Manuel Serrat Crespo de traducció del francès: atorgat pel Departament de Filologia Francesa i Romànica de la UAB per primera vegada l'any 2018. En aquesta primera edició el va guanyar Adrià Pujol Cruells per la traducció de *L'eclipsi*, de Georges Pérec (també premi Serra d'Or el mateix any). L'edició de 2019 la va guanyar Susanna Fosch per *L'engolida dels engolits*, de l'autor quebequès Réjean Ducharme.
- Premi de traducció Andreu Febrer: atorgat per la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic) a la millor traducció al català o al castellà feta per un estudiant de grau sobre un tema proposat pel jurat. El 2018 (vint-i-dosena edició) el tema va ser «Textos d'assaig sobre feminisme», i el 2019 (vint-i-tresena edició), «Assaig sobre intel·ligència artificial. Màquines versus humans». Hi ha un primer premi i un accèssit per a traduccions al català i al castellà respectivament.

Premi Vidal Alcover de traducció, Premi Crítica Serra d'Or, Premi Giovanni Pontiero de traducció del portuguès...

Premi de traducció del xinès Marcela de Juan, Premi Manuel Serrat Crespo de traducció del francès, Premi de traducció Andreu Febrer...

ANUARI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

- Premi Ramon Llull de traducció literària: s'atorga a una traducció del català feta en una altra llengua. L'organitza la Fundació Ramon Llull i l'any 2018 el va guanyar el traductor portuguès Artur Guerra en reconeixement a la seva traducció del segon volum de *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell, mentre que el 2019 el premi va ser per a Annie Bats per la traducció al francès de *Llefre de tu*, de Biel Mesquida.

Premi Ramon Llull de traducció literària...

4 LA RECERCA SOBRE TRADUCCIÓ

4.1. Congressos, seminaris i reunions científiques

Bona part de les trobades científiques entorn de la traducció són periòdiques, de manera que les referenciades aquí són noves edicions de les que s'explicaven a *l'Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura 2018* (Comellas, 2018).

- Seminari sobre la Traducció a Catalunya, organitzat per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana amb la col·laboració de les facultats de Traducció de les universitats Autònoma de Barcelona, Jaume I de Castelló, Pompeu Fabra de Barcelona i Vic - Central de Catalunya. L'any 2018 n'era la vint-i-sisena edició i duia per títol específic «Escrius o tradueixes». Es va dedicar a la relació entre autoria i traducció, amb la participació de Lluís-Anton Baulenas, Meritxell Cucurella-Jorba, Alba Dedeu, Yannick Garcia, Marina Espasa, Marta Marfany, Txema Martínez Inglés, Imma Monsó, Adrià Pujol Cruells i Tina Vallès. L'any 2019 la vint-i-setena edició es va titular «La realitat del fantàstic» i es va dedicar a la traducció de la literatura fantàstica, amb la participació de Blanca Busquets, Anna Llisterrí, Maria Llopis, Ramon Mas, Antoni Munné Jordà, Francesc Parcerisas, Miquel Pujol, Ricard Ruiz Garzón i Anna Maria Villalonga.
- Jornades sobre Traducció i Literatura de la Càtedra Jordi Arbonès 2018. Són jornades biennals i aquest any tenien lloc les vuitenes amb el títol «La impaciència del cor: l'aspiració germànica de Maragall a Fontcuberta» i es dedicaven a la traducció de literatura alemanya.
- Simposi Internacional de Joves Investigadors en Traducció, Interpretació, Estudis Interculturals i Estudis de l'Àsia Oriental. Té lloc anualment a la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Els anys 2018 i 2019 n'eren la novena i la desena edicions, respectivament.
- Congrés Internacional sobre Investigació en Didàctica de la Traducció, organitzat pel Grup PACTE (Procés d'Adquisició de la

Seminari sobre la Traducció a Catalunya, organitzat per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana

ANUARI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

Competència Traductora i Avaluació). Biennial. El 2018 n'era la quarta edició. S'organitza consecutivament amb el Seminari d'Especialització en Didàctica de la Traducció.

- Jornades sobre Traducció: organitzades per la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. L'edició de 2018 era la dinovena i duia per títol «Simposi sobre Art i Traducció», amb la participació d'Antoni Muntadas, África Vidal Claramonte, Anna Dot, Pablo Santa Olalla i Ana M. Palomo.
- Jornada de Traducció i Interpretació als Serveis Públics a Catalunya. Organitzada pel màster de Traducció Jurídica i Interpretació Judicial i el grup MIRAS. L'edició de 2019 era la vuitena.

4.2. Publicacions i treballs de recerca sobre la traducció

A Catalunya es publiquen diverses revistes acadèmiques especialitzades en traducció. La més antiga i millor indexada és *Quaderns. Revista de Traducció*, de periodicitat anual, publicada des de 1998 per la Universitat Autònoma de Barcelona (el 2019 va treure el número 26). La mateixa universitat pública *1611. Revista d'Història de la Traducció* (des de 2007; el 2019 en va sortir el número 13), i *Revista Tradumàtica. Tecnologies de la Traducció* (des de 2001; el 2019 en va sortir el número 17). La Universitat de Barcelona (UB), al seu torn, publica *Transfer: Revista Electrónica sobre Traducción e Interculturalidad* des de 2006 (el número de 2019 és el 14).

L'any 2018 es va publicar el volum *Traducció Literària* (Tarragona: Universitat Rovira i Virgili), editat per Magí Sunyer, que aplega contribucions de diversos traductors catalans de llarga trajectòria, com Joaquim Mallafré, Francesc Parcerisas o Dolors Udina. El mateix any va sortir publicat el volum 23 de la col·lecció Biblioteca de Traducció i Interpretació, amb el títol *La llengua perifèrica. El doblatge a les televisions públiques valenciana i balear* (Vic: Eumo), d'Anna Marzà i Ana M. Prats, així com el volum col·lectiu *La investigación en traducción. Una revisión metodológica de la disciplina* (Barcelona: Anthropos), editat per Ana Rojo amb contribucions de vuit autores del Grup de Recerca TRADICO de la Universitat de Múrcia. També de 2018 és la publicació *Bilingüisme, autotraducció i literatura catalana*, a cura d'Enric Gallén i José Francisco Ruiz Casanova (Lleida: Punctum), resultat del IV Simposi sobre Literatura Comparada Catalana i Espanyola que va tenir lloc a Barcelona el 2017. L'any 2019 els laboratoris Esteve van publicar un volum especialitzat de traducció mèdica, *Manual de traducción inglés-español de protocolos de ensayos clínicos*, de Pablo Mugüerza (Barcelona: Fundación Dr. Antoni Esteve).

Les universitats catalanes han produït un nombre considerable de tesis doctorals sobre traducció entre 2018 i 2019, com es pot veure en la taula 4, que es poden consultar en text complet a la base de dades TDx. La Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i la Universitat de Lleida (UdL) disposen d'un grau propi de Traducció. Les universitats de Vic

A Catalunya es publiquen diverses revistes acadèmiques especialitzades en traducció. La més antiga i millor indexada és *Quaderns. Revista de Traducció*

Les universitats catalanes han produït un nombre considerable de tesis doctorals sobre traducció entre 2018 i 2019

ANUARI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

i Oberta de Catalunya (UOC) n'ofereixen un grau interuniversitari. Quant als estudis de postgrau, les universitats Pompeu Fabra, Autònoma de Barcelona, de Vic, Oberta de Catalunya i Rovira i Virgili (URV) ofereixen màsters oficials relacionats amb la traducció, la qual cosa implica també la producció de treballs de final de màster. Els més ben valorats se solen dipositar en els repositoris digitals institucionals.

	UAB	UPF	UVic	UB	URV
2018	6	3	0	2	0
2019	3	2	1	0	1

Taula 4. Tesis sobre traducció defensades a les universitats catalanes entre 2018 i 2019. Font: Teseo.

6 REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Agencia Española del ISBN (2018). *Base de dades de llibres editats a Espanya*. <<https://www.culturaydeporte.gob.es/ca/cultura/libro/bases-de-datos-del-isbn/base-de-datos-de-libros.html>>. [Consulta: 18/12/2020].

Comellas Casanova, Pere. «La traducció a Catalunya (2016-2017)». *Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura*, vol. 5 (2018), p. 20-29 [en línia].

<<https://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/337939>>

Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (2020). *TDX: Tesis Doctorals en Xarxa* [en línia]. <<https://www.tesisenred.net/>>. [Consulta: 22/12/2020].

Ministerio de Cultura y Deporte (2019). *Anuario de Estadísticas Culturales 2019*. Madrid: Secretaría General Técnica, Ministerio de Cultura y Deporte.

Ministerio de Cultura y Deporte (2020). *Anuario de Estadísticas Culturales 2020*. Madrid: Secretaría General Técnica, Ministerio de Cultura y Deporte.

Ministerio de Cultura y Deporte (2020). *Base de datos de tesis doctorales: TESEO* [en línia].

<<https://www.educacion.gob.es/teseo/irGestionarConsulta.do>>.

[Consulta: 22/12/2020].

Disponible a:

<https://revistes.ub.edu/index.php/Anuari-BLL/article/view/013>

Comellas Casanova, Pere. «La traducció a Catalunya (2018-2019)». *Anuari de Biblioteques, Llibres i Lectura*, vol. 6 (2020), p. 232-244.
DOI 10.1344/ABLL.2020.6.013

[Llicència Creative Commons](#)

Reconeixement – NoComercial – SenseObraDerivada
(by-nc-nd): No es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades.

ANUARI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA
2020

Editors

Lluís Agustí
Maite Comalat

